

Kunnskapsdepartementet

Deres ref

Vår ref
2016/7943-IRIG

Dato
01.11.2016

Høring- Norge i omstilling - karriereveiledning for individ og samfunn

Universitetet i Bergen viser til brev fra Kunnskapsdepartementet datert 22.07.16, der Karriereveiledningsutvalgets sluttrapport NOU 2016:7 *Norge i omstilling – karriereveiledning for individ og samfunn* ble sendt på høring. For Universitetet i Bergen er kapittel 7, 8 og 10 mest relevante, og vi ønsker å kommentere noen av utvalgets anbefalinger knyttet til disse kapitlene.

Universitetet i Bergen er positiv til at det ønskes etablert et helhetlig tilbud med karriereveiledning for befolkningen i Norge for å øke muligheten for den enkelte til å gjøre bedre og mer informerte utdannings- og karrierevalg. Gode karriereveiledningstjenester kan bidra til å øke valgkompetanse hos både potensielle studenter og nåværende studenter slik at de er i stand til å mestre overgangen i livet, ta gode valg og planlegge for egen utdanning og yrkesfremtid.

Det etableres et nasjonalt nettsted for utdanning og karriere

Utvalget ber om at det etableres et nasjonalt nettsted for utdanning og karriere som skal sørge for at studenter og potensielle søkere, i større grad kan få tilgang til nøytral informasjon om utdanningstilbud og arbeidsmarkedsmuligheter etter endt utdanning. Universitetet i Bergen er forsiktig positiv til å samle all tilgjengelig offentlig informasjon om utdanning i ett nettsted. Hvordan utdanningstilbud skal knyttes til arbeidsmarkedsmuligheter og hvem som styrer den «nøytrale informasjonen» om dette er derimot uklart. Slike nettsteder kan få svært stor innflytelse over valgene til unge søkere, og det er derfor viktig at slike informasjonskanaler forblir nøytrale og ikke politiske arenaer.

E-veiledningstjenesten etableres i tilknytning til det nasjonale nettstedet

Når det gjelder etableringen av en E-veiledningstjeneste i tilknytning til nettstedet, ser vi noen utfordringer med modellen som anbefales. Opplæring og kompetanseheving av e-veiledere i en distribuert modell med en sentral e-veiledningstjeneste i Tromsø og med e-veiledere i alle fylker, som skal ha kunnskap om nasjonalt og regionalt arbeidsmarked, utdanning og sektorbasert kompetanse, vil være krevende. Gode rutiner og samarbeidsstrukturer vil være

vesentlige for å kvalitetssikre tjenestetilbudet og den informasjon som gis. Derfor vil det være viktig at det settes av tilstrekkelige ressurser for å utvikle og drifte denne tjenesten.

Undervisningskompetanse i faget Utdanningsvalg

Universitetet i Bergen er positiv til den økte satsningen på faget Utdanningsvalg i ungdomsskolen. Vi anser det som viktig å øke elevenes valgkompetanse og sørge for god informasjon om utdanning og yrker.

Karriereveiledningsfag for elever på studieforbereende program i videregående opplæring

Utvalget foreslår at det bør utvikles et karriereveiledningsfag for elever på studieforbereende program. Universitetet i Bergen støtter dette forslaget.

UiB erfarer at skoleelever stadig etterlyser mer utdanningsinformasjon tidligere i skoleløpet. På utdanningsmesser får vi mange besøkende fra VG1 som forbereder seg på valg av programfag. Vi opplever at utdanningsmessene i liten grad er tilrettelagt for å bistå elevene med dette valget. Rådgivningstjenesten og de høyere utdanningsinstitusjonene bør ta sikte på økt samarbeid om utdanningsinformasjonen i ungdomsskolen, VG1 og VG2.

Tilstrekkelig tid gjennom hele skoleløpet til å forberede elevene på utdanningsvalg bør være en naturlig prioritet i de *studieforbereende* programmene. Universitetet tror dette på sikt vil kunne bidra til mindre frafall og færre feilvalg i høyere utdanning.

Forventning om at alle utdanningsinstitusjoner tilbyr gode karriereveiledningstjenester

Universitetet i Bergen er positiv til en forventning om at alle utdanningsinstitusjoner tilbyr gode karriereveiledningstjenester til alle studenter. En tett kobling mellom studier og karriereveiledning er sentralt for å hindre frafall og utdanne gode kandidater til arbeidsmarkedet. Vi samarbeider tett med Studentsamskipnaden i Bergen (SiB), Karriere og studiemestring som driver karrieretjenesten ved UiB. Tjenesten utgjør en viktig del av veiledningstilbudet til studentene ved institusjonen.

Akkrediteringskrav

Utvalget mener at det bør vurderes utredet om tilstrekkelig tilgang på karriereveiledning bør knyttes til institusjonens akkreditering fra NOKUT. Det er noe uklart hva som legges i «tilstrekkelig karriereveiledningstilbud». Dette bør avklares før institusjonene kan ta stilling til en slik endring i NOKUT sin akkrediteringsrolle. Vi stiller oss positive til at studieprogrammene skal arrangere eksempelvis fagdager der karriereveiledning er tema, og at det skal være tilbud om individuell karriereveiledning for de som ønsker det. Men dette må drives profesjonelt, og være drevet av personer som har god kunnskap om arbeidsmarkedet, hvordan dette utvikler seg og hva de ulike fagdisiplinene ved fakultetene står for. Denne profesjonaliteten besitter SiB Karriere og studiemestring.

Rolleavklaring

Utvalget anbefaler at det gjøres tydelige rolleavklaringer mellom karrieretjenestene og studieveiledertjenestene, terapeutisk ansatte og vitenskapelige ansatte. SiB tilbyr svært gode karriere- og velferdstjenester for studentene, og vi opplever at det er godt avklarte roller mellom karrieretjenesten, terapeutiske ansatte og studieveiledningstjenestene ved de enkelte fakultet. De vitenskapelige ansattes rolle når det gjelder karriereveiledning og karrierekompetanse er derimot mer uklart og ikke tilstrekkelig definert. Vi stiller oss derfor positive til forslaget om at disse grenseflatene avklares.

Timeplanfestet karriereveiledning eller obligatoriske kurs

Ved UiB tilbys det i dag karriereveiledning som et velferdstilbud som studentene selv kan oppsøke etter behov. Utvalget anbefaler en større tilrettelegging for skreddersydde kurs og målrettede veiledningsopplegg for å integrere karriereveiledningen i utdanningsløpene og styrke tilgangen for samtlige studenter ved for eksempel å timeplanfeste eller gjøre kurs obligatoriske i løpet av utdanningen. UiB mener at karriereveiledning bør være et tilbud som studenten oppsøker frivillig, men er ikke negative til at institusjonene i større grad forpliktes til å arrangere mer målrettede karriereveiledningstiltak rettet mot studentene.

Praksis i utdanningen

Utvalget mener at utdanningene bør tilrettelegge for at alle gradsstudier inneholder kontakt med arbeidslivet og helst praksismulighet. Utvalget mener også at for studenter som ikke velger å søke praksisordninger, bør likevel undervisningen inneholde aktiviteter som gir mulighet for en kontakt og nærhet til praksisfeltet, og legge opp til refleksjon rundt profesjonsroller. Ved UiB ble det våren 2016 utarbeidet en praksisrapport som konkluderte med at praksis som hovedregel bør være en integrert del av all utdanning ved institusjonen. Det kan være vanskelig å definere vilkårene for hvordan praksis skal gjennomføres, og hva som kan inngå som praksis i våre studieprogram, men UiB støtter forslaget om bedre tilrettelegging for praksis.

Universitetet er ellers svært godt fornøyd med hvordan SiB ivaretar studentene våre, med et utfyllende tilbud og ansatte med høy kompetanse. Samarbeidet mellom SiB Karriere og studiemestring og fakultetene kan likevel styrkes ytterligere for å oppnå økt kompetanse i karriereveiledning ved institusjonen. Fakultetene kan også i større grad promotere de gode tilbudene som finnes.

Karrieresenter i fylket

Utvalget foreslår at fylkeskommunen får en lovpålagt plikt til å sørge for et tilstrekkelig tilbud om karriereveiledning til alle over 19 år. Universitetet i Bergen er opptatt av at søkere som ikke befinner seg i skolealder får et godt tilbud om karriereveiledning. Vi mener at et karrieresenter med tilstrekkelig kapasitet er et nødvendig supplement til den karriereveiledningen som gis i skoleverket og hos de enkelte høyere utdanningsinstitusjonene.

Vennlig hilsen

Dag Rune Olsen
Rektor

Kjell Bernstrøm
Universitetsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen håndskrevne signaturer.